

Ενέργεια και περιβάλλον

ΗΜΕΡΙΔΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ 15ΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ημερίδα για την παρουσίαση των συμπερασμάτων από το 15ο Παγκόσμιο Συνέδριο Ενέργειας οργάνωσε το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας στις 29 Απριλίου. Η ημερίδα αποσκοπούσε εκτός από την παρουσίαση των συμπερασμάτων και στην ενημέρωση των συναδέλφων για τα ενεργειακά θέματα.

Το μέλος της Δ.Ε. **Χρ. Σινάνης** περιέγραψε σύντομα την ιστορία του **Παγκόσμιου Συμβουλίου Ενέργειας**, την οργάνωσή του, τους σκοπούς τους και τα θέματα που συζητήθηκαν στο 15ο Συνέδριο Ενέργειας. Στην ημερίδα παραβρέθηκαν το μέλος της Δ.Ε. **Δ. Παυλόπουλος**, **Γ. Κανελλόπουλος** πρόεδρος ΕΕΤΟ Π. και πλήθος κόσμου.

Παρακάτω δημοσιεύουμε την ομιλία του **Χρ. Σινάνη** και αποσπάσματα από τις ομιλίες των **Κ. Νικολά-**

οΥ, Γεν. Γραμματέα της Επιτροπής Ενέργειας του ΥΒΕΤ, **Γ. Μπούτου** βουλευτή του ΠΑΣΟΚ, **Ν. Καϊμάκη**, εκπροσώπου του Συνασπισμού, **Μ. Κάχρη** εκπροσώπου του ΚΚΕ, **Η. Κοσμοπούλου** εκ μέρους του Β. Εφραιμίδη, ευρωβουλευτή του ΚΚΕ και του **Ε. Πενταράκη** γεν. διευθυντή ενέργειας του ΥΒΕΤ.

Απόσπασμα από το χαιρετισμό του Κων/νου Νικολάου, Γραμματέα Επιτροπής Επιτροπής Ενέργειας ΥΒΕΤ

Κύριε Πρόεδρε,
Κυρίες και κύριοι.

Ο υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, κ. Βασίλης Κοντογιαννόπουλος λυπάται που δεν μπόρεσε να παρευρεθεί στην τόσο σημαντική ημερίδα του ΤΕΕ. Η ενέργεια σε όλες τις χώρες αποτελεί το βασικό μοχλό κίνησης των οικονομιών. Επηρεάζει και επηρεάζεται από τους γεωπολιτικούς παράγοντες, τις στρατηγικές κυβερνητικές αποφάσεις, τις πολιτικές και κοινωνικές αλλαγές και τις τεχνολογικές διαδικασίες.

Επιτρέψτε μου, όμως, να αναφερθώ εν συντομία σε ορισμένες επισημάνσεις και προβληματισμούς που προέρχονται από τη σύντομη και ταλαντευόμενη παρουσία της Επιτροπής Ενέργειας, που λειτουργεί στο ΥΒΕΤ εδώ και δυο χρόνια και της οποίας είμαι γραμματέας.

Το κυριότερο πρόβλημα στα ενεργειακά θέματα της χώρας είναι η έλλειψη συνολικού σχεδιασμού και

Στιγμιότυπο
από την
ημερίδα

Ο Κ. Νικολάου, Γεν. Γραμματέας της Επιτροπής Ενέργειας του ΥΒΕΤ

τον οικιακό τομέα, σαν καταναλωτές όλων των μορφών ενέργειας και δεν αντιλαμβανόμαστε ότι το πετρέλαιο, το φυσικό αέριο και οι ανανεώσιμες μορφές ενέργειας, είναι πλέον ανταγωνιστές της ηλεκτροπαραγωγής. Ξεχνάμε τη σπατάλη ενέργειας, σπατάλη που προέρ-

προγραμματισμού. Συνηθίσαμε να βλέπουμε την ηλεκτροπαραγωγή κυρίως, σαν το μοναδικό παράγοντα της ενέργειας και τα καύσιμα που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σαν τα ενεργειακά κ α ύ σ ι μ α . Παραβλέπουμε τις μεταφορές, τη βιομηχανία, το εμπόριο και

χεται κυρίως από την έλλειψη αλληλοκατανόησης, αλληλοενημέρωσης και συντονισμού μεταξύ των παραγωγών και χρηστών ενέργειας και κυρίως συνηθίσαμε να ξεχνάμε ότι το συνολικό πρόβλημα της ενέργειας είναι κυρίαρχο πρόβλημα της εθνικής οικονομίας.

Δυστυχώς, είμαστε ουραγός στην Κοινότητα σ' ό,τι αφορά βασικούς ενεργειακούς δείκτες. Είμαστε η πιο σπάταλη χώρα σ' ό,τι αφορά την ενέργεια και μολύνουμε το περιβάλλον από τη σπατάλη αυτή περισσότερο από τις άλλες χώρες. Εχουμε την ακριβότερη ενέργεια στην παραγωγή βιομηχανικών προϊόντων, προσομοιάζουμε με τριτοκοσμικούς ενεργειακούς δείκτες παρά με ευρωπαϊκά ανάλογα.

Ας μην περιμένουμε όμως με τη χρήση των ιδίων διαδικασιών και των ιδίων δομών, που υπάρχουν εδώ και δεκαετίες, να ανταποκριθούμε στον εκουυγχρονισμό και την επίλυση βασικών προβλημάτων. Αν το επαναλάβουμε, είναι σίγουρο ότι θα αποτύχουμε. Η Πολιτεία έχει την ευθύνη της, αλλά και οι φορείς που τη συμβουλεύουν και την επηρεάζουν έχουν το μερίδιό τους σ' αυτήν.

Τελειώνοντας εκ μέρους του υπουργού Βιομηχανίας Ενέργειας και Τεχνολογίας, συγχαίρουμε το ΤΕΕ για την πρωτοβουλία του και ευχόμαστε επιτυχία στις εργασίες της Ημερίδας, της οποίας θα αναμένουμε τα αποτελέσματα.

Απόσπασμα ομιλίας Γ. Μπούτου

Καταρχήν θέλω να συγχαρώ το ΤΕΕ για την πρωτοβουλία του να μας κάνει κοινωνούς των πορισμάτων του Διεθνούς Συνεδρίου Ενέργειας της Μαδρίτης και να επιτύχει έτσι μία αμφίδρομη κίνηση πληροφόρησης και ενημέρωσης, που φέρνει τους πολιτικούς και τους τεχνικούς της Ελλάδας σε επαφή με τα όσα συμβαίνουν στον κόσμο.

Το ενεργειακό ζήτημα έχει έναν οικουμενικό χαρακτήρα, διότι ιδιαίτερα με τη σημερινή διαπλοκή των οικονομιών όλων των χωρών, η καθημερινή ζωή του πολίτη, σε όλο τον πλανήτη, επηρεάζεται άμεσα, είτε αυτός είναι άμεσος χρήστης της ηλεκτρονικής ενέργειας, είτε στις μεταφορές, είτε στην παραγωγή. Βέβαια, παγκόσμιες είναι και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την παραγωγή και τη χρήση της ενέργειας, που είναι αποτέλεσμα της βιομηχανικής ανάπτυξης ορισμένων χωρών ή - αν θέλετε - της αμέλειας μεγάλων χωρών να φροντίσουν το περιβάλλον, το οποίο οι ίδιες τόσο πολύ και τόσο δυσανάλογα με τον πληθυσμό τους επιβαρύνουν.

Επομένως το πρώτο συμπέρασμα που μπορεί να βγάλει κανείς, είναι ότι οι τεχνικοί δεν οφείλουν μόνο να μας δώσουν τις σωστές χρήσεις με τα σωστά υλικά για κάθε εθνική παραγωγή, αλλά ότι έχουν και το βαρύ καθήκον να προστατέψουν και την ποιότητα της ζωής

από τις επιδράσεις της χρήσης της ενέργειας στον πλανήτη μας. Αυτό όμως θέτει με τη σειρά του ένα άλλο κρίσιμο θέμα. Ποιος θα πληρώσει το επιπλέον κόστος για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων; Γι' αυτόν το λόγο, παρά την οικουμενικότητα των προβλημάτων, όχι μόνο δεν αποκλείεται, αλλά αντίθετα επιβάλλεται η ε φ α ρ μ ο γ ή μιας εθνικής πολιτικής στα θέματα της ενέργειας.

Αυτή η διαπίστωση γίνεται περισσότερο επίκαιρη σήμερα, που η ΔΕΗ και όλο το κύκλωμα της ενέργειας οδηγείται συστηματικά εκτός εθνικού χελέγχου στα ελέγχου στα χέρια ιδιωτών. Ολοι γνωρίζουμε ότι από

Ο Γ. Μπούτος, βουλευτής του ΠΑΣΟΚ

τότε που ιδρύθηκε η ΔΕΗ από την ΕΜΒΑΣCO, επί υπερσυντηρητικής κυβέρνησης Παπάγου, ακολουθήθηκε από όλες τις κυβερνήσεις μέχρι τώρα η διαχρονική και διακομματική βασική παραδοχή ότι το ζήτημα της ενέργειας πρέπει να αντιμετωπισθεί στη χώρα μας κατά ενιαίο τρόπο, σ' όλη την επικράτεια, με επιδότηση της χρήσης της ηλεκτρικής ενέργειας στις απομακρυσμένες περιοχές της χώρας, ορεινές και νησιωτικές. Σήμερα, δυστυχώς, βρισκόμαστε ενώπιον μιας καμπίης της ενεργειακής μας πολιτικής, η οποία θα επηρεάσει αποφασιστικά και αρνητικά το μέλλον της χώρας. Η κυβέρνηση προωθεί τη διάσπαση των λειτουργιών της ΔΕΗ και την εκχώρησή τους σε ιδιώτες. Έτσι, η ΔΕΗ θα περιοριστεί να αντιμετωπίζει τις ανάγκες σε ηλεκτρική ενέργεια μόνο σε περιόδους αιχμής, διότι τα ιδιωτικά εργοστάσια θα είναι εργοστάσια βάσης με προφανή τη δυνατότητα να καθορίζουν τις τιμές και ο Έλληνας καταναλωτής θα καταστεί υποτελής στους τέσσερις ή πέντε εκλεκτούς επιχειρηματίες της κυβέρνησης.

Αυτές τις μέρες συνέβη και το πρωτοφανές γεγονός να καταργηθεί η ΔΕΗ ως επίσημος σύμβουλος της κυβέρνησης κι έτσι η κυβέρνηση αποφάσισε να αναθέτει η ίδια, μέσω διαγωνισμών που αυτή θα προκηρύσσει και θα διεξάγει, την κατασκευή ιδιωτικών εργοστασίων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Για το λόγο αυτό, με μια βάρβαρη επέμβαση απέλυσε το Δ.Σ. της ΔΕΗ και διόρισε ένα νέο, το οποίο θα είναι υποχείριο σε προειλημμένες πολιτικές αποφάσεις για την ικανοποίηση ορισμένων ιδιωτικών συμφερόντων. Ελπίζει, έτσι, η κυβέρνηση ότι αναλαμβάνοντας την ευθύνη θα προχωρήσει γρηγορότερα στο ουσιαστικότερο ξεπούλημα της ΔΕΗ.

Η κυβέρνηση, για να προωθήσει τα σχέδιά της, προβάλλει κυρίως δύο έωλα επιχειρήματα. Το πρώτο ότι με την ιδιωτικοποίηση θα απαλλαγεί ο ελληνικός

λαός από την ομηρία και τους εκβιασμούς των συνδικαλιστών. Όμως αυτή η απαλλαγή από τη δήθεν ομηρία των συνδικαλιστών οδηγεί ευθέως στην ουσιαστική αιχμαλωσία της ΔΕΗ και του καταναλωτή από τέσσερις ή πέντε ιδιώτες επιχειρηματίες.

• Το δεύτερο, ότι ο ρυθμός αύξησης της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας είναι 3,5% έως 4,5% ετησίως και επομένως απαιτούνται αυτές οι υπερεπενδύσεις, που μόνον ιδιώτες μπορούν να κάνουν. Όμως αυτός ο ισχυρισμός σημαίνει ότι ο λόγος του ρυθμού αύξησης της ζήτησης ηλεκτρικής ενέργειας προς το ρυθμό αύξησης του εθνικού προϊόντος είναι μεγαλύτερος από το 2, ενώ στις αναπτυσσόμενες χώρες είναι πολύ μικρότερος της μονάδας και στις υποανάπτυκτες είναι περίπου μονάδα. Έτσι, η κυβέρνηση ουσιαστικά μας κατατάσσει πιο κάτω και από τις πιο καθυστερημένες τριτοκοσμικές χώρες. Για μένα αυτό αποτελεί ύβρη κατά του ελληνικού λαού και του ελληνικού τεχνικού κόσμου.

Σ' αυτήν την υποβάθμιση του τεχνικού κόσμου, που η κυβέρνηση τον θέλει ως εκτελεστή των εντολών της και όχι ως σύμβουλο, το ΠΑΣΟΚ θα αντιδράσει αποφασιστικά, διότι είμαστε βέβαιοι ότι μέσα από αυτήν την υποβάθμιση περνάει ο εύκολος δρόμος, για να επιβάλει η κυβέρνηση τα σχέδιά της και να ξεπουλήσει τη ΔΕΗ. Θέλω ακόμη να ξεκαθαρίσω εδώ ότι το ΠΑΣΟΚ, ως κυβέρνηση μεγάλης πλειοψηφίας, πολύ σύντομα - όπως είμαστε βέβαιοι - θα ακυρώσει τις ενέργειες της σημερινής κυβέρνησης, στο βαθμό εκείνο που θα είναι επιτρεπτό, αλλά και οικονομικά εφικτό. Ας ελπίσουμε ότι το κόστος, το οποίο θα πληρώσουμε για την ανεργία της πολιτικής της κυβέρνησης, δε θα είναι καταστροφικό. Σ' αυτό η συμβολή των τεχνικών είναι πάρα πολύ μεγάλη.

Το προεδρείο της ημερίδας. Από αριστερά: Ι. Γεροσιδερης, Χρ. Σινάνης, Π. Ιορδάνης, Β. Δούκα - Κότσιρα

Απόσπασμα της ομιλίας του Ν. Καϊμάκη, εκπροσώπου του Συνασπισμού

Ο Ν. Καϊμάκης, εκπρόσωπος του Συνασπισμού

Τρία είναι τα μεγάλα ενεργειακά προβλήματα που περιμένουν απαντήσεις στη σύγχρονη πραγματικότητα. Είμαι βέβαιος ότι η ημερίδα σας θα προσεγγίσει αυτά τα κρίσιμα ζητήματα, μιας και οι ενεργειακοί, αλλά και οι άλλοι προβληματισμοί του ΤΕΕ, αποτελούν μια αχτίδα φωτός στο πυκνό και καταλυτικό

για την πορεία της χώρας σκοτάδι, ανυπαρξίας, αναζήτησης και καθορισμού συγκεκριμένων στρατηγικών επιλογών, στα κρίσιμα και σοβαρά προβλήματα που απασχολούν την υποδομή για μια νέα σύγχρονη οργάνωση και ανάπτυξη της ελληνικής κοινωνίας.

Το πρώτο αφορά την αμετάκλητη, όπως σπεύδω να εκτιμήσω, καταδίκη της ηλεκτροπυρηνικής ενέργειας, καταδίκη που φυσικά προϋποθέτει τη διαμόρφωση και καθιέρωση όρων και προϋποθέσεων μιας κοινωνίας διαφορετικής οικολογικά και πολιτισμικά ευαίσθητης, περισσότερο εφευρετικής και αποκεντρωμένης.

Απόσπασμα ομιλίας του Μ. Κάχρη, μέλος της ΚΕ του ΚΚΕ

Σήμερα γίνεται μια σύγκυση και διαστρέβλωση του περιεχομένου της έννοιας «ενεργειακό πρόβλημα».

Η κύρια σύγκυση γίνεται σε σχέση με τη σημερινή «ενεργειακή κρίση», δηλαδή την οξεία κατάσταση, στην οποία περιήλθε το ενεργειακό πρόβλημα, εξαιτίας ενός πλήθους παραγόντων, που είναι απόρροια του καπιταλιστικού συστήματος: Αδυναμία προγραμματισμού - ανισοτιμία σχέσεων μεταξύ χωρών - κερδοσκοπικές παρεμβάσεις των μονοπωλίων στην αγορά ενέργειας κ.ά. Δηλαδή η «ενεργειακή κρίση» αποτελεί έκφραση της αναρχίας που χαρακτηρίζει την καπιταλιστική εξέλιξη και της σύμφυτης με τον καπιταλισμό τάσης για το κυνηγητό του μέγιστου δυνατού κέρδους.

Ηδη πολλές ευρωπαϊκές χώρες έχουν επιλέξει την οδό της εμπορικής αποπυρηνικοποίησης μετά από δημοψηφίσματα, όπως η Σουηδία, η Αυστρία και η Ιταλία. Η Ευρώπη θα πρέπει επιτέλους να απαντήσει: 1) Στο πρόβλημα της εξάπλωσης των πυρηνικών σταθμών και ιδιαίτερα στην κατασκευή των υπεργεννητριών, που η ραδιενέργεια που εκπέμπουν, ανέρχεται σε πολλά δισεκατομμύρια Α.Λ.Ι. (Annual Limit of Intake) και οποίες, αν εξακολουθήσουν να λειτουργούν (οι 5 από τις 6 λειτουργούν στην Ευρώπη), οι επιπτώσεις τους θα ξεπεράσουν κατά πολύ εκείνες του Τσέρνομπίλ. Και 2) στη διακοπή των 50 πυρηνικών νεκροταφείων της Ανατολικής Ευρώπης, ένα από τα οποία το Κοσλοντούι λειτουργεί λίγο πιο πάνω από τα ελληνικά σύνορα.

Το δεύτερο μεγάλο πρόβλημα αφορά στην ανυπαρξία ενεργειακής πολιτικής στην Ένωση / Κοινότητα.

Παρά τους ενεργειακούς προβληματισμούς και την κινητικότητα στον ενεργειακό τομέα η ενέργεια στην Ευρώπη αναζητείται τα βασικά χαρακτηριστικά της, θεσμική και νομική ολοκλήρωσή της και κυρίως τη διαμόρφωση μιας κοινής ενεργειακής πολιτικής στην Ευρώπη. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ δεν κατάφερε να προωθήσει πλαίσιο για την οικοδόμηση Κοινοτικής Ενεργειακής Πολιτικής.

Τα άρθρα 129 Β.Τ.Δ που αναφέρονται στα Διευρωπαϊκά Δίκτυα δεν συμβάλλουν στη δημιουργία μιας ενεργειακής εναλλακτικής στρατηγικής, ούτε στον περιορισμό της ενεργειακής πείνας στην περιφέρεια της Ευρώπης, ούτε φυσικά στην αντιμετώπιση του φαινομένου του θερμοκηπίου, στο οποίο η ενέργεια συμβάλλει κατά 50% περίπου. Τα στοιχεία της Ενεργειακής Τομής, που έχουν ήδη διαμορφωθεί στην Ευρώπη, όπως τα ενεργειακά υποκατάστατα με αέριο και ηλεκτρική ενέργεια, το σχέδιο διασύνδεσης των δικτύων με σκοπό την εξοικονόμηση ενέργειας, ή τέλος η πρόταση της επιτροπής της Κοινότητας για την επιβολή φόρου με βάση τη χρησιμοποιούμενη μορφή ενέργειας και την εκπομπή CO2 δε συνθέτουν μια εναλλακτική πολιτική για την Ευρώπη.

Αντίθετα, το ενεργειακό πρόβλημα συνίσταται στην εξαντλησιμότητα ορισμένων ενεργειακών πόρων στη γη, στη μη ορθολογική χρήση των διαφόρων μορφών ενέργειας, στην ανεπαρκή τεχνολογία για την οικονομική εκμετάλλευση ανεξάντλητων ουσιαστικά ενεργειακών πηγών (ήλιος, θερμοπυρηνική

Ο Μ. Κάχρης, εκπρόσωπος του ΚΚΕ

ούντηξη κλπ.).

Συμπερασματικά λοιπόν, μπορούμε να πούμε σε αντιδιαστολή με την ενεργειακή κρίση, το ενεργειακό είναι στην πραγματικότητα πρόβλημα του αύριο, που η λύση του πρέπει να μεθοδεύεται από σήμερα.

Ειδικότερα, το ενεργειακό πρόβλημα της χώρας μας συνίσταται σε μια σειρά ερωτημάτων, που ζητούν απάντηση:

α. Ποιες είναι οι ενεργειακές μας ανάγκες σε ποσότητα και μορφή;

β. Τι ενεργειακές δυνατότητες έχουμε;

γ. Η εκμετάλλευση των ενεργειακών πηγών που είναι γνωστές, γίνεται στη σωστή έκταση και κατεύθυνση;

δ. Η κάλυψη του ενεργειακού ελλείμματος της Ελλάδας με εισαγόμενες πρώτες ύλες γίνεται σωστά;

ε. Η χρησιμοποίηση της ενέργειας γίνεται σωστά;

στ. Η ανάπτυξη των ντόπιων πηγών ενέργειας, η εισαγωγή ενεργειακών πρώτων υλών, η ανάπτυξη και η εισαγωγή νέας τεχνολογίας κ.ά., συνεπάγονται σημαντικές επενδύσεις και οικονομική δαπάνη. Υπάρχει τέτοια δυνατότητα για τη χώρα μας;

ζ. Τέλος, υπάρχει και το σημαντικό πρόβλημα των

επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Το ελληνικό ενεργειακό πρόβλημα συνεπώς, είναι ένα σύνθετο πρόβλημα, με πολλές πλευρές, που συνδέονται μεταξύ τους.

Είναι πρόβλημα προγραμματισμού των αναγκών, έρευνας των ενεργειακών δυνατοτήτων της χώρας, ανεπαρκούς και ανορθολογικής χρησιμοποίησης των ντόπιων ενεργειακών πηγών, ανορθολογικής χρήσης ενέργειας κλπ.

Η λύση των παραπάνω προβλημάτων δυσκολεύεται σημαντικά από τον ίδιο τον χαρακτήρα του συστήματος, όπου κάθε ανάγκη της κοινωνίας μας, φυσικά και η ενέργεια, καλύπτεται μέσα από τον ανταγωνισμό των μονοπωλίων, με κριτήριο τη μεγιστοποίηση του κέρδους και όχι την εξυπηρέτηση του κοινωνικού συνόλου.

Είναι απαραίτητος ο δημόσιος χαρακτήρας όλων των μορφών ενέργειας στην παραγωγή - επεξεργασία ενέργειας και κατανάλωσης. Και φυσικά είναι απαραίτητος ο εθνικός συντονισμός σε εθνικό επίπεδο και όχι το ξεπούλημα του ενεργειακού μας πλούτου σε ντόπια και ξένα συμφέροντα, θέση που φυσικά είναι έξω από τη φιλοσοφία και τις επιδιώξεις της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η εταιρία **ΚΛΙΜΑΦΡΙΓΚΟ Α.Ε.** ευχαρίστως αναγγέλει την ανανέωση για μία ακόμα **5ετία** της συμφωνίας με την εταιρία **YORK** για την **ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ** στην **ΕΛΛΑΔΑ**:

* Όλων των προϊόντων της εταιρίας **YORK** που κατασκευάζονται στην **Αμερική** και αφορούν στην **ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΨΥΞΗ** περιλαμβανομένων και των συμπιεστών σειράς **88** που κατασκευάζονται στην **Γαλλία**.

* Όλης της σειράς των προϊόντων της εταιρίας **FRICK**.

* Όλης της σειράς των προϊόντων με το όνομα **FRIGID COIL**.

Η εταιρία μας με την πλήρη και σύγχρονη οργάνωση που διαθέτει για

* την πώληση των μηχανημάτων

* την συντήρηση στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις

και το μεγάλο **ΣΤΟΚ ανταλλακτικών ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ** μηχανημάτων **ψύξεως** και **κλιματισμού** που υπάρχουν στην αγορά είναι στην διάθεσή σας για κάθε είδους συνεργασία.

Για την **ΚΛΙΜΑΦΡΙΓΚΟ Α.Ε.**

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

Η εταιρία **ΚΛΙΜΑΦΡΙΓΚΟ Α.Ε.** διαθέτει σε **ΣΤΟΚ** και σε πολύ χαμηλές τιμές, **μηχανήματα κλιματισμού μόνο ψύξη YORK** και **SEVESO** τύπου **SPLIT** και **ΨΥΚΤΕΣ ΥΔΑΤΟΣ**.

ΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ 121 - ΧΑΛΑΝΔΡΙ, 152 32, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 68.91.870 - 1, FAX: 68.44.950

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ - SERVICE - ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ: ΒΑΣ. ΠΑΥΛΟΥ 18 - Π. ΨΥΧΙΚΟ, 154 52, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ. 67.19.160, FAX: 67.14.334

Ο χαιρετισμός του Η. Κοσμόπουλου

Εκ μέρους του ευρωβουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, Βασιλή Ευφραιμιδη, εκφράζω τη λύπη του, που δεν μπόρεσε να παραβρεθεί προσωπικά στην ημερίδα λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων στις Βρυξέλλες. Επίσης, να συγχαρώ το ΤΕΕ για την πρωτοβουλία του να μας ενημερώσει με τα πορίσματα του 15ου Συνεδρίου του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ενέργειας. Η ενέργεια είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα για τη χώρα μας, της οποίας τη σημασία υπογραμμίζουν οι πόλεμοι στον Περσικό Κόλπο και στην πρώην Γιουγκοσλαβία. Εκ μέρους του κ. Βασιλή Ευφραιμιδη εύχομαι κάθε επιτυχία στην ημερίδα αυτή.

**Ο Η.
Κοσμόπουλος
εκ μέρους
του Β.
Ευφραιμιδη
ευρωβουλευτή
του ΚΚΕ**

Ομιλία Χρ. Σινάνη, Μέλους της Δ.Ε. του ΤΕΕ, Υπεύθυνου του Τομέα Ενέργειας του ΤΕΕ

Ο Χρ. Σινάνης μέλος της Δ.Ε. του ΤΕΕ

Κυρίες και κύριοι, αγαπητοί συνάδελφοι και αγαπητές συναδέλφισσες,

Θα προσπαθήσω με την ομιλία μου να σας εισαγάγω στη δραστηριότητα του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ενέργειας.

Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ενέργειας έκανε το ξεκίνημά του το 1924, όταν έγινε στο Λονδίνο η πρώτη Παγκόσμια Διάσκεψη Ενέργειας (World Power Conference). Σ' αυτήν πήραν μέρος 24 εθνικές αντιπροσωπείες, προερχόμενες κυρίως από τον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Έξι χρόνια αργότερα, το 1930 η διάσκεψη επαναλήφθηκε στο Βερολίνο. Σ' αυτήν είχαν την παρουσία τους επιστήμονες, όπως ο Αϊνστάιν και ο Εντνισον. Αποφασίστηκε η παγκόσμια διάσκεψη να γίνεται κάθε έξι χρόνια και έγινε η τρίτη διάσκεψη στην Washington το 1936. Σ' αυτήν αποφασίστηκε να γίνεται μεν κάθε έξι χρόνια η διάσκεψη, όμως όσα ενδιαμέσως χρόνια και κάθε δυο να γίνονται τομιακές συναντήσεις. Η

Παγκόσμια Διάσκεψη Ενέργειας συνέχισε την ύπαρξή της μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο με την τέταρτη διάσκεψη στο Λονδίνο το 1950, την πέμπτη στη Βιέννη το 1956, την έκτη στη Μελβούρνη το 1962 και την έβδομη στη Μόσχα το 1968. Στη Μόσχα και κάτω από την έντονη παρουσία εκπροσώπων από τον ενεργειακό τομέα του πετρελαίου η ονομασία της διάσκεψης άλλαξε και τη λέξη power αντικατέστησε η λέξη energy, που εμφανίστηκε για πρώτη φορά στο Βουκουρέστι. Αποφασίστηκε ακόμη ν' αλλάξει η πυκνότητα των συναντήσεων από 6 χρόνια στα 3 χρόνια και να ενσωματωθούν στις διασκέψεις αυτές κάθε 3 χρόνια και οι διάφορες τομιακές συναντήσεις που γίνονταν μέχρι τότε κάθε διετία στα ενδιαμέσως των έξι ετών. Μ' αυτήν την οργάνωση έγιναν 7 διασκέψεις στα 18 επόμενα χρόνια: Ντιτρόιτ (1974), Κωνσταντινούπολη (1977), Μόναχο (1980), Νέο Δελχί (1983), Κάνες (1986) και Μοντρεάλ (1989) - 14η Διάσκεψη.

Η πρακτική που ακολουθήθηκε μέχρι και τη δέκατη διάσκεψη της Κωνσταντινούπολης το 1977, καθώς επίσης και σε όλες τις τομιακές συναντήσεις στα ενδιαμέσως μεταξύ δύο διασκέψεων ήταν η συζήτηση πάνω σε εισηγήσεις κύρια τεχνικής φύσης. Οι εισηγήσεις χωρίζονταν σε κατηγορίες θεμάτων και κάθε κατηγορία σε υποκατηγορίες. Η κάθε κατηγορία είχε έναν κεντρικό εισηγητή.

Το 1974 στην 9η Διάσκεψη του Ντιτρόιτ εμφανίστηκαν στο πρόγραμμα στρογγυλά τραπέζια και από το 1977 εμφανίστηκαν οι ομάδες εργασίας που είχαν ετοιμάσει θέματα στο προηγούμενο της διάσκεψης χρονικό διάστημα. Επιβλήθηκαν οι παράλληλες εργασίες στους τομείς που επιλέγονταν.

Ήδη από το Μόναχο το 1980 στην ενδέκατη διάσκεψη άρχισε να διαμορφώνεται θεματολογία της πολιτικής της ενέργειας και άρχισε να αναδεικνύεται η συμμετοχή ατόμων που ασκούσαν αυτή την πολιτική. Γρήγορα σημειώθηκε μια ισορροπία ανάμεσα στις εισηγήσεις πολιτικού χαρακτήρα, στις οποίες συμμετείχαν κυρίως πολιτικοί και στην καθαρά τεχνική θεματολογία. Από το 1983 στο Νέο Δελχί η Διάσκεψη πήρε την ονομασία Συνέδριο (12ο Συνέδριο).

Το 1989 στο 14ο Συνέδριο στο Μόντρεαλ, αποφασί-

στηκε η σημερινή ονομασία για την οργάνωση: Παγκόσμιο Συμβούλιο Ενέργειας (World Energy Council) και επικράτησε με την πλέον βέβαιη αποδοχή η πολιτική, ενεργειακή θεματολογία της εκδήλωσης σε σύγκριση με τον τεχνικό χαρακτήρα της.

Ετσι φτάσαμε στο 15ο Συνέδριο του Παγκόσμιου Συμβουλίου Ενέργειας στη Μαδρίτη, το Σεπτέμβριο του 1992, με τίτλο «Ενέργεια και ζωή».

Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ενέργειας - Η οργάνωσή του

Το Παγκόσμιο Συμβούλιο Ενέργειας αποτελείται από 90 κράτη - μέλη και ήδη μετά τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και της Γιουγκοσλαβίας από 98 κράτη - μέλη. Έχει έδρα το Λονδίνο. Κάθε κράτος - μέλος έχει τη δική του εθνική επιτροπή ενέργειας με τη διάρθρωση που θα δώσει.

Το Συμβούλιο έχει σαν ανώτατο όργανό του την Εκτελεστική Συνέλευση των κρατών - μελών (General Assembly), που συνέρχεται κάθε χρόνο και πριν από κάθε συνέδριο και επικυρώνει ή απορρίπτει τις παρουσιαζόμενες προτάσεις και τον προϋπολογισμό. Η παρουσίαση των προτάσεων γίνεται από τον Γεν. Γραμματέα του W.E.C. που είναι έμμισθο πρόσωπο και που ουσιαστικά διοικεί το Συμβούλιο. Κάθε κράτος - μέλος μπορεί να εκπροσωπείται στην Εκτελεστική Συνέλευση από 4 το πολύ εκπροσώπους, με δικαίωμα λόγου, με μια όμως και μόνη ψήφο, ανεξάρτητα από τον αριθμό των εκπροσώπων.

Το Συμβούλιο στην ουσιαστική του λειτουργία εγκρίνει 3 μόνιμες επιτροπές: α) Τη διοικητική επιτροπή (Administrative Committee), β) Την επιτροπή προγράμματος (Programme Committee) και γ) Την επιτροπή Μελετών (Studies Committee). Οι 3 αυτές επιτροπές δεν έχουν εκτελεστικό χαρακτήρα, αλλά είναι πολύ σημαντικές και οι πράξεις τους ουσιαστικά μοιάζουν να είναι πράξεις Δ.Σ. σε συγκεκριμένους τομείς. Ετσι η Διοικητική Επιτροπή εξετάζει τον προϋπολογισμό και δίνει συμβουλές γι' αυτόν, εξετάζει τις αιτήσεις υποψηφιότητας μελών, εξετάζει τις δημόσιες εκδηλώσεις και την υλοποίηση διαφόρων θεμάτων που έχουν αποφασιστεί από τις Εκτελεστικές Συνελεύσεις και συμβουλεύει σ' όλα αυτά το Γενικό Γραμματέα. Η επαφή κυρίως γίνεται με αλληλογραφία κα με μια τουλάχιστον ετήσια συνάντηση.

Η επιτροπή προγράμματος μελετά το πρόγραμμα εργασίας του επόμενου συνεδρίου και το πραγματοποιεί ελέγχοντας τις ομάδες εργασίας που γίνονται για την υλοποίησή του. Συμβουλεύει την Εκτελεστική Συνέλευση για το πρόγραμμα των μελλοντικών συνεδρίων. Επειδή η εκτελεστική συνέλευση στη συνεδρίασή της κάθε 3 χρόνια εγκρίνει τη χώρα οργάνωσης, τον τόπο και το θέμα του μεθεπόμενου συνεδρίου, η επιτροπή προγράμματος έχει την ευχέρεια να ετοιμάσει και να παρουσιάσει τη θεματολογία στο επόμενο Συμβούλιο.

Η Επιτροπή Μελετών είναι η Επιτροπή ουσιαστικά μελέτης της στρατηγικής του Συμβουλίου και επιστημονικής συνδρομής σε πολλά επιμέρους θέματα, μελέτης του κόστους των προγραμμάτων και με πολλές άλλες πιθανές δραστηριότητες. Πέρα από αυτές τις 3 επιτροπές, μπορούν να υπάρξουν - και ορισμένες φορές γίνονται - για διάφορα επιμέρους θέματα ή καθήκοντα, άλλες επιτροπές.

Η Εκτελεστική Συνέλευση της Μαδρίτης

Στη 15η Εκτελεστική Συνέλευση της Μαδρίτης το ΤΕΕ, ως φορέας από την Ελλάδα, που αναγνωρίζεται ως η Εθνική Επιτροπή, εκπροσωπήθηκε από τον υποφαινόμενο με αναπληρωτή μου τον συν. Κ. Αλεξόπουλο.

Η συνέλευση είχε να αντιμετωπίσει μια ημερήσια διάταξη 22 θεμάτων, εκτελεστικού - διαχειριστικού χαρακτήρα, τα κυριότερα από τα οποία ήταν:

α) Ο προϋπολογισμός κατά τη συζήτηση του οποίου προέκυψε ανάγκη αύξησης των συνδρομών κατά 6% περίπου.

β) Η εντολή ανάθεσης του μεθεπόμενου συνεδρίου στις ΗΠΑ. Η ψηφοφορία έγινε μεταξύ των υποψηφιστών της Ολλανδίας, των Σκανδιναβικών χωρών και των ΗΠΑ.

γ) Η αποδοχή ως μελών - κρατών που προέκυψαν από τη διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης (Καζαχστάν, Κιργιζία, Λετονία, Λιθουανία, Ουκρανία, Ρωσία) από τη διάλυση της Γιουγκοσλαβίας (Σλοβενία). Επίσης επανεπεντάχθηκε σαν μέλος το Περού.

δ) Η έγκριση της δουλειάς των μόνιμων επιτροπών.

Σχετικά με το θέμα αυτό, που είναι και το σημαντικότερο, θέλω να αναφέρω μερικά μόνο πράγματα, όπως:

• **Ο προβληματισμός της Επιτροπής Προγράμματος σχετικά με την ποιότητα.** Αναγνωρίστηκε ότι η ποσότητα των εισηγήσεων στις εργασίες του Συνεδρίου αποβαίνει κάποιες φορές σε βάρος της ποιότητας των εργασιών. Η επιτροπή οργάνωσε μια ειδική ομάδα εργασίας, για να μελετήσει αλλαγές στη δομή του Συμβουλίου, ώστε να ανέβει η ποιότητα των εργασιών του και το κύρος του στις διάφορες κυβερνήσεις. Αυτή η αναγκαιότητα μπαίνει ως ζήτημα πρωταρχικής σημασίας.

• **Ο προβληματισμός ως προς τα σημεία - κλειδιά των μελλοντικών εργασιών.** Επιστημάνθηκε ότι τα προγράμματα του ΠΣΕ πρέπει με απόλυτη σαφήνεια να προσδιορίζονται από το γεγονός ότι πολλά από τα σημερινά αποθέματα στην ενέργεια θα μειωθούν σημαντικά κατά τη διάρκεια των προσεχών δεκαετιών και πρέπει να ληφθεί άμεση πρόνοια, να παρθούν αποφάσεις που: α) θα εξασφαλίσουν νέα αποθέματα από τις υφιστάμενες πηγές ενέργειας και β) θα οδηγήσουν σε νέες τεχνολογίες παραγωγής και χρήσης, έχοντας την αντίληψη ότι κάθε νέα προοπτική, για να υλοποιηθεί, χρειάζονται 2 γενιές.

• **Οι κυριότερες προτάσεις της Επιτροπής Μελετών οδηγούν στη θεματολογία αιχμής,** που είναι:

- Η διαχείριση της ενέργειας σε σχέση με το περιβάλλον.

- Μικτά δίκτυα, ηλεκτρικά και θερμικά, στην τηλεθέρμανση.

- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

- Υψηλή τεχνολογία στην κατεύθυνση της αποτελεσματικότητας της χρήσης της ενέργειας και η κυριότερη απ' όλες, κατά τη γνώμη μου.

- Οι ενεργειακές ανάγκες σε συνδυασμό με αλλαγή του τρόπου ζωής της κοινωνίας και η τεχνολογική ανάπτυξη προς αυτήν την κατεύθυνση.

Είναι ίσως η πρώτη φορά, που το πρόβλημα της υπερκατανάλωσης και της αξιολόγησης των αναγκών στη ζωή ενός κοινωνικού συνόλου συνδυάζεται με την ενεργειακή οικονομία τόσο σαφώς.

Απόσπασμα της ομιλίας του Ελευθέριου Πενταράκη, Γενικού Διευθυντή Ενέργειας του ΥΒΕΤ

**Ο Ε. Πενταράκης Γενικός Διευθυντής
Ενέργειας του ΥΒΕΤ**

Κύριε πρόεδρε,

κύριοι
συνάδελφοι,

Μετέχω στη σημερινή συνάντηση ως μηχανικός, μέλος του Τ.Ε.Ε. Και με την ιδιότητα αυτή θα ήθελα να κάνω μερικές παρατηρήσεις και επισημάνσεις. Οποσδήποτε παρατηρήσεις αυτές δεν είναι δυνατό να αποσυνδεούνται από την υπηρεσιακή μου ιδιότητα

ως Γενικού Διευθυντή Ενέργειας.

Δημιουργήθηκε η εντύπωση ότι ο υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας δεν ασχολείται με το μέγα θέμα της Ενέργειας. Μπορώ να διαβεβαιώσω το ακροατήριο κατά τον πλέον κατηγορηματικό τρόπο ότι το θέμα της ενέργειας απασχολεί τον υπουργό και το ΥΒΕΤ γενικότερα έντονα και καθημερινά και μάλιστα ως θέμα ύψιστης προτεραιότητας.

Είναι λάθος η αντίληψη ότι δεν υπάρχει ενεργειακή πολιτική της χώρας.

Η ενεργειακή πολιτική χαράσσεται από το ΥΒΕΤ σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς του Δημοσίου (πετρελαίου, ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου κλπ.) και είναι πολιτική με προοπτικές.

Στα γενικά της πλαίσια και λόγω του υπερκρατικού χαρακτήρα πολλών από τα ενεργειακά προβλήματα είναι αυτονόητο ότι πρέπει να εναρμονίζεται με την Ενεργειακή Πολιτική της Κοινότητας, της οποίας είμαστε μέλος.

Τον τελικό όμως σχεδιασμό και τη χάραξη της επηρεάζουν ροβαρά οι ιδιαιτερότητες της χώρας, όπως είναι το δυναμικό της σε εγχώρια στερεά καύσιμα, στα οποία κυρίως στηρίζεται μέχρι σήμερα η εγχώρια ηλεκτροπαραγωγή, το σπουδαίο δυναμικό της σε ήπιες μορφές ενέργειας, η υστέρηση της σε σχέση με τις πλείστες από τις άλλες χώρες της ΕΟΚ σε ΑΕΠ κλπ.

Θα ήθελα εδώ να κάνω μια επισήμανση που εκφράζει το βάρος που αποδίδει το ΥΒΕΤ στην ενεργειακή πολιτική της χώρας.

Στο ΥΒΕΤ έχει αναληφθεί μια ιδιαίτερα σοβαρή προσπάθεια, που βρίσκεται ήδη σε εξέλιξη για την κωδικοποίηση και τον εκσυγχρονισμό της νομοθεσίας, που διέ-

πει την ενέργεια υπό την ευρύτερή της έννοια. Αυτό και μόνο δείχνει τη σοβαρότητα με την οποία το υπουργείο αντιμετωπίζει την ενέργεια. Για όσους γνωρίζουν καλώς τις περί αναπτυξιακής πολιτικής έννοιες, το νομοθετικό έργο αποτελεί βασικό εργαλείο κάθε αναπτυξιακής πολιτικής.

Η πολιτική της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και από ιδιώτες, πλην της ΔΕΗ, είναι μέρος της πολιτικής του ελευθέρου ανταγωνισμού, η σωστή εφαρμογή του οποίου είναι επωφελής για το λαό και τη χώρα.

Η πολιτική αυτή άλλωστε εφαρμόζεται εδώ και πολλά χρόνια σε όλες τις χώρες της Κοινότητας, αλλά και σε πολλές χώρες έξω από την ΕΟΚ. Είναι γνωστό ότι από την πολιτική αυτή επωφελείται, σωστά δε και η Τοπική Αυτοδιοίκηση, που αναπτύσσει αξιόλογη σχετική δραστηριότητα.

Δεν υπάρχει θέμα υποβιβασμού του ρόλου της ΔΕΗ.

Η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού θα διατηρήσει τον αποφασιστικό της ρόλο στην ενέργεια στη χώρα μας.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ιδιώτες θα λειτουργήσει συμπληρωματικά. Θα ήθελα εδώ να παράσχω τη διαβεβαίωση ότι εφόσον το ΥΒΕΤ κληθεί να δώσει τη βοήθειά του, θα λειτουργήσει, όπως έχει πράξει και μέχρι σήμερα, με πλήρη διαφάνεια και αντικειμενικότητα, ώστε να υπάρξει το καλύτερο για τον τόπο αποτέλεσμα.

Ανάλογη είναι η θέση του ΥΒΕΤ και σε σχέση με το περιβάλλον. Η χώρα μας για παράδειγμα δε λέγει όχι στην λήψη μέτρων για την καταπολέμηση του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Και οποσδήποτε και εδώ η πολιτική μας επηρεάζεται από τις ιδιαιτερότητες της χώρας μας, όπως είναι το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης, η εξάρτηση από τα εγχώρια στερεά καύσιμα κλπ.

Επισημάνθηκε από τον κ. Καϊμάκη, εκπρόσωπο του Συνασπισμού και από άλλους ομιλητές ότι δεν είναι ορθή η πολιτική μας στον ένα ή τον άλλο τομέα της ενέργειας. Είναι δυστυχώς ένα πάγιο λάθος των Ελλήνων - προπατορικό θα λέγαμε - να λένε τι είναι λάθος χωρίς να το συνοδεύουν με το τι είναι σωστό. Εμείς δουλεύουμε με πρόθεση και διάθεση για το σωστό, θα είμαστε ευτυχείς να μας δώσουν προτάσεις συγκεκριμένες όλοι όσοι έχουν έτοιμες τέτοιες προτάσεις. Ποτέ δε θα αγνοήσουμε την πατρότητα και δε θα αποφύγουμε να επιμερήσουμε την τιμή σε αυτούς που πασχίζουν και προτείνουν βελτιώσεις. Τις περιμένουμε.

Αναφέρομαι τώρα στην πορεία του έργου για το φυσικό αέριο. Δεν έχω στοιχεία για το έργο που έγινε στη δεκαετία του 1980. Το έργο αυτό ήταν νομίζω κατά βάθος θεσμικό. Γνωρίζω όμως πολύ καλά το έργο, θεσμικό, διοικητικό, αναπτυξιακό, κατασκευαστικό, που έγινε μεταξύ 1990-1993. Το έργο αυτό είναι εξαιρετικά σοβαρό και προχωρεί με ταχύτατους ρυθμούς και ελπίζω ότι, αν προχωρήσουμε με τους ίδιους ρυθμούς, δε θα φτάσουμε στο σημείο να πληρώνουμε ακόμη και αν δεν είμαστε έτοιμοι να καταναλώνουμε.

Θα ήθελα εδώ να καθουσιάσω το ακροατήριο για τα αναφερόμενα περί καθυστερήσεων, λόγω των απαλλοτριώσεων.

Το έργο εγκατάστασης του αγωγού προχωρεί ανεξάρτητα από τις τυχόν δυσχέρειες για την προώθηση των απαραίτητων προς τούτο απαλλοτριώσεων. ■